

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2023 No. 1053

**Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol
(Gwasanaethau Offthalmig) (Cymru) 2023**

RHAN 4

Rhestrau cyfunol

PENNOD 1

Darparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol

8.—(1) Caiff ymarferydd cymwysedig (ac eithrio myfyriwr optometreg) ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol yn ardal Bwrdd Iechyd Lleol os yw wedi ei gynnwys yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw (gweler rheoliad 10(2)(a)).

(2) Caiff ymarferydd cymwysedig (ac eithrio myfyriwr optometreg) gynorthwyo i ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol yng Nghymru os yw wedi ei gynnwys yn rhestr offthalmig neu yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol (gweler rheoliad 10(2)(a) a (b)).

(3) Caiff myfyriwr optometreg gynorthwyo i ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol yng Nghymru i'r graddau y mae wedi ei gymhwyso i wneud hynny ac o dan oruchwyliaeth ymarferydd meddygol offthalmig neu optometrydd y mae ei enw wedi ei gynnwys mewn rhestr gyfunol, os yw'r myfyriwr optometreg wedi ei gynnwys yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol (gweler rheoliad 10(2)(b)).

Cymwysterau ymarferwyr meddygol offthalmig

9.—(1) Y cymwysterau rhagnodedig y mae rhaid i ymarferydd meddygol feddu arnynt at ddibenion adran 71 o'r Ddeddf (trefniadau ar gyfer gwasanaethau offthalmig cyffredinol) yw'r rhai a nodir yn mharagraff 1 o Atodlen 2.

(2) Mae paragraff 2 o Atodlen 2 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â chymeradwyo cymwysterau ymarferwyr meddygol offthalmig gan y Pwyllgor Cymwysterau Offthalmig.

(3) Mae paragraff 3 o Atodlen 2 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag apelau yn erbyn penderfyniadau gan y Pwyllgor Cymwysterau Offthalmig.

PENNOD 2

Llunio a chyhoeddi rhestr gyfunol

Dyletswydd i lunio rhestr gyfunol

10.—(1) Rhaid i bob Bwrdd Iechyd Lleol lunio, ar gyfer ei ardal, restr gyfunol.

(2) Rhaid i'r rhestr gyfunol gynnwys—

(a) rhestr o'r ymarferwyr cymwysedig sy'n ymgymryd â darparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol ac sydd wedi eu cymeradwyo gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan reoliad 13 ("y rhestr offthalmig"), a

- (b) mewn rhan ar wahân, restr o'r ymarferwyr cymwysedig sydd wedi eu cymeradwyo gan y Bwrdd Iechyd Lleol at ddiben cynorthwyo i ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol o dan reoliad 13 ("y rhestr atodol").
- (3) Rhaid i'r rhestr gyfunol gynnwys yr wybodaeth a nodir yn Rhan 1 o Atodlen 3.

Cyhoeddi'r rhestr gyfunol

11.—(1) Rhaid i bob Bwrdd Iechyd Lleol gyhoeddi ei restr gyfunol a rhoi copi ohoni ar gael i edrych arno—

- (a) yn ei swyddfeydd, a
- (b) mewn unrhyw fan arall yn ei ardal y mae'n ystyried ei fod yn briodol.
- (2) Rhaid i bob Bwrdd Iechyd Lleol—
 - (a) anfon copi o'i restr gyfunol i'r Pwyllgor Meddygol Lleol perthnasol a'r Pwyllgor Optegol Lleol perthnasol, a
 - (b) fesul ysbaid o ddim mwy na 3 mis, hysbysu pob un ohonynt am unrhyw newid a wneir yn y rhestr honno.
- (3) Yn y rheoliad hwn—
 - ystyr "Pwyllgor Meddygol Lleol perthnasol" ("*relevant Local Medical Committee*") yw'r pwyllgor a gydnabyddir gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan adran 54 o'r Ddeddf;
 - ystyr "Pwyllgor Optegol Lleol perthnasol" ("*relevant Local Optical Committee*") yw'r pwyllgor a gydnabyddir gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan adran 78 o'r Ddeddf.

PENNOD 3

Cynnwys ymarferydd mewn rhestr

Cais i gynnwys ymarferydd mewn rhestr

12.—(1) Caiff ymarferydd cymwysedig, ac eithrio myfyriwr optometreg, wneud cais i Fwrdd Iechyd Lleol i gael ei gynnwys yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol.

(2) Caiff ymarferydd cymwysedig wneud cais i Fwrdd Iechyd Lleol i gael ei gynnwys yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol.

(3) Rhaid i gais i gynnwys ymarferydd yn rhestr offthalmig Bwrdd Iechyd Lleol gael ei wneud yn ysgrifenedig a rhaid iddo gynnwys—

- (a) ymgymeriad—
 - (i) i ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol yn ardal y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw;
 - (ii) i gydymffurfio â'r telerau gwasanaeth a nodir yn Atodlen 4;
- (b) pan fo'r ceisydd yn dymuno darparu gwasanaethau symudol, ddatganiad i'r perwyl hwnnw ynghyd ag ymgymeriad i ddarparu gwasanaethau symudol;
- (c) yr wybodaeth, yr ymgymeriadau a'r datganiadau sy'n ofynnol gan baragraffau 3, 4 a 7 o Atodlen 3.

(4) Rhaid i gais i gynnwys ymarferydd yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol gael ei wneud yn ysgrifenedig a rhaid iddo gynnwys yr wybodaeth, yr ymgymeriadau a'r datganiadau sy'n ofynnol gan baragraffau 5, 6 a 7 o Atodlen 3.

(5) Yn achos cais i Fwrdd Iechyd Lleol gan ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw, ac sy'n ceisio tynnu'n ôl o'r rhestr honno a chael ei gynnwys yn ei restr offthalmig, nid yw'n ofynnol i'r ymarferydd cymwysedig hwnnw ddarparu

unrhyw wybodaeth nac unrhyw ymgymeriadau sy'n ofynnol gan baragraff (3) ac Atodlenni 3 a 4 ond i'r graddau—

- (a) nad yw'r ymarferydd cymwysedig hwnnw eisoes wedi eu darparu i'r Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw, neu
- (b) y mae'r wybodaeth wedi newid ers cael ei darparu.

Penderfyniadau a seiliau dros wrthod

13.—(1) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol sy'n cael cais o dan reoliad 12—

- (a) penderfynu pa un ai i gymeradwyo'r ymarferydd cymwysedig i'w gynnwys yn ei restr offthalmig neu yn ei restr atodol (yn ôl y digwydd), a
- (b) oni bai bod rheoliad 15 yn gymwys, hysbysu'r ymarferydd cymwysedig am ei benderfyniad o fewn 7 niwrnod i'r penderfyniad hwnnw.

(2) Cyn penderfynu ar gais o dan baragraff (1)(a), rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol—

- (a) gwirio'r wybodaeth a ddarperir gan yr ymarferydd cymwysedig, i'r graddau y bo'n rhesymol ymarferol, yn enwedig yr wybodaeth honno a ddarperir o dan Atodlen 3,
- (b) gwirio gydag Awdurdod Gwrth-dwyll y GIG a oes gan yr ymarferydd cymwysedig unrhyw hanes o dwyll,
- (c) gwirio gyda Gweinidogion Cymru ynghylch unrhyw ffeithiau y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried eu bod yn berthnasol mewn perthynas ag ymchwiliadau neu achosion, ar hyn o bryd neu yn y gorffennol, sy'n ymwneud â'r ymarferydd cymwysedig neu sy'n gysylltiedig ag ef, ac ystyried y ffeithiau hynny, a
- (d) cael geirdaon oddi wrth y canolwyr a enwir gan yr ymarferydd cymwysedig o dan baragraff 3(l) neu 5(h) o Atodlen 3 (fel y bo'n briodol), ac ystyried y geirdaon a ddarperir.

(3) Rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol wrthod cynnwys ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol pan fo unrhyw un neu ragor o'r seiliau ym mharagraff 8 o Atodlen 3 yn gymwys.

(4) Caiff y Bwrdd Iechyd Lleol wrthod cynnwys ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol pan fo unrhyw un neu ragor o'r seiliau ym mharagraff 9 o Atodlen 3 yn gymwys.

(5) Wrth ystyried gwrthodiad o dan baragraff (4), rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ystyried y ffactorau a nodir ym mharagraff 10 o Atodlen 3.

(6) Pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol yn gwrthod cais, rhaid i'r hysbysiad o dan baragraff (1)(b) gynnwys—

- (a) datganiad o'r rhesymau dros benderfyniad y Bwrdd Iechyd Lleol (gan gynnwys unrhyw ffeithiau y dibynnwyd arnynt), a
- (b) manylion ynghylch sut i apelio yn erbyn y gwrthodiad o dan reoliad 28.

(7) Pan fo cais yn cael ei wneud i Fwrdd Iechyd Lleol yn unol â rheoliad 12, ni chaiff y Bwrdd Iechyd Lleol wrthod y cais ond yn unol â pharagraffau (3) a (4).

Cynnwys ymarferydd yn amodol

14.—(1) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol—

- (a) penderfynu cynnwys ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol yn ddarostyngedig i amodau;
- (b) mewn perthynas ag ymarferydd cymwysedig sydd wedi gwneud cais i gael ei gynnwys yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol, amrywio'r telerau gwasanaeth a nodir yn Atodlen 4 i'r Rheoliadau hyn at ddiben gosod yr amodau hynny, neu mewn cysylltiad â gosod yr amodau hynny.

(2) Wrth osod amodau ar ymarferydd cymwysedig o dan baragraff (1)(a), rhaid gwneud hynny gyda'r bwriad o—

- (a) rhwystro unrhyw niwed i effeithlonrwydd darparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol, neu
- (b) rhwystro unrhyw weithredoedd neu anweithredoedd o'r math a ddisgrifir yn adran 107(3) (a) o'r Ddeddf (anghymhwys ymarferwyr).

(3) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol adolygu ei benderfyniad i osod neu amrywio amod o dan baragraff (1), ac os gofynnir yn ysgrifenedig gan yr ymarferydd cymwysedig iddo adolygu penderfyniad o'r fath, rhaid iddo wneud hynny.

(4) Ni chaiff ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad o dan baragraff (3) tan ar ôl cyfnod o dri mis gan ddechrau â'r dyddiad y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol.

(5) Ar ôl i adolygiad ddigwydd, ni chaiff yr ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad pellach cyn diwedd cyfnod o chwe mis gan ddechrau â dyddiad y penderfyniad ar yr adolygiad blaenorol.

(6) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn adolygu ei benderfyniad o dan y rheoliad hwn, caiff—

- (a) amrywio'r amodau a osodir ar yr ymarferydd cymwysedig,
- (b) gosod amodau gwahanol ar yr ymarferydd cymwysedig,
- (c) dileu'r amod neu'r amodau a osodir ar yr ymarferydd cymwysedig, neu
- (d) dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr gyfunol.

(7) Caiff ymarferydd cymwysedig apelio i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn y penderfyniadau a ganlyn gan y Bwrdd Iechyd Lleol—

- (a) penderfyniad i osod amodau, neu unrhyw amod penodol, ar yr ymarferydd cymwysedig;
- (b) penderfyniad i amrywio amod;
- (c) penderfyniad i amrywio telerau gwasanaeth yr ymarferydd cymwysedig.

(8) Ac eithrio mewn achos o fewn is-baragraff (10), ni chaniateir i unrhyw benderfyniad gan y Bwrdd Iechyd Lleol a gaiff fod yn destun apêl o dan is-baragraff (4) gael effaith hyd nes bod y Tribiwnlys Haen Gyntaf wedi penderfynu unrhyw apêl yn ei erbyn neu fod yr amser ar gyfer unrhyw apêl wedi dod i ben.

(9) Mae is-baragraff (10) yn gymwys pan—

- (a) bo ymarferydd cymwysedig wedi gwneud cais i gael ei gynnwys yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol, a
- (b) bo'r Bwrdd Iechyd Lleol yn penderfynu y caniateir i ymarferydd cymwysedig gael ei gynnwys yn ei restr atodol yn ddarostyngedig i amodau.

(10) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn cytuno'n ysgrifenedig i gael ei rwymo gan yr amodau a osodir hyd nes bod yr amser ar gyfer apelio wedi dod i ben neu fod unrhyw apêl wedi ei phenderfynu, caniateir i'r ymarferydd cymwysedig gael ei gynnwys (neu barhau i gael ei gynnwys) yn y rhestr honno—

- (a) yn ystod y cyfnod ar gyfer unrhyw apêl i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf o dan reoliad 28, neu
- (b) os caiff apêl ei dwyn, hyd nes bod yr apêl wedi ei phenderfynu.

Gohirio penderfyniadau

15.—(1) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol ohirio ystyried penderfyniad o dan reoliad 13 pan fo unrhyw un neu ragor o'r amgylchiadau yn Rhan 4 o Atodlen 3 yn gymwys.

(2) Rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol—

- (a) hysbysu'r ymarferydd cymwysedig ei fod wedi gohirio ei benderfyniad, a

(b) rhoi rhesymau dros y gohiriad hwnnw.

(3) Ni chaiff Bwrdd Iechyd Lleol ohirio ystyried penderfyniad o dan baragraff (1) ond hyd nes bod canlyniad y digwyddiad perthnasol a grybwyllir ym mharagraff 11(1)(c) a (2) o Ran 4 o Atodlen 3 yn hysbys neu tra bo'r ymarferydd cymwysedig wedi ei atal dros dro o dan baragraff 11(1)(a) neu (b) o'r Atodlen honno.

(4) Ar ôl i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddod yn ymwybodol o ganlyniad y digwyddiad perthnasol a grybwyllir ym mharagraff 11(1)(c) a (2) o Ran 4 o Atodlen 3, neu ar ôl i'r ataliad dros dro y cyfeirir ato ym mharagraff 11(1)(a) neu (b) o'r Atodlen honno ddod i ben, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r ymarferydd cymwysedig ei bod yn ofynnol iddo—

(a) diweddarau ei gais o fewn 28 o ddiwrnodau i ddyddiad yr hysbysiad (neu unrhyw gyfnod hwy a gytunir gan y Bwrdd Iechyd Lleol), a

(b) cadarnhau yn ysgrifenedig o fewn y cyfnod y cyfeirir ato yn is-baragraff (a) ei fod yn dymuno bwrw ymlaen â'i gais.

(5) Ar yr amod bod unrhyw wybodaeth ychwanegol wedi dod i law o fewn 28 o ddiwrnodau, neu o fewn yr amser y cytunwyd arno, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r ymarferydd cymwysedig cyn gynted ag y bo modd—

(a) bod ei gais wedi bod yn llwyddiannus, neu

(b) pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi penderfynu gwrthod ei gais neu osod amodau ar gynnwys yr ymarferydd hwnnw—

(i) am y penderfyniad hwnnw a'r rhesymau drosto (gan gynnwys unrhyw ffeithiau y dibynnwyd arnynt), a

(ii) ynghylch sut i apelio yn erbyn y penderfyniad hwnnw o dan reoliad 28.

Gofynion y mae rhaid i ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys mewn rhestr atodol gydymffurfio â hwy

16.—(1) Wrth ddod yn ymwybodol o newid i'r wybodaeth a ddarparwyd gan yr ymarferydd cymwysedig yn unol â pharagraffau 5 i 7 o Atodlen 3 wrth wneud cais i gael ei gynnwys yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol, rhaid i'r ymarferydd cymwysedig hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol yn ysgrifenedig o fewn 7 niwrnod.

(2) Pan fo is-baragraff (1) yn gymwys, rhaid i'r ymarferydd cymwysedig ddarparu'r holl awdurdod angenrheidiol er mwyn galluogi i gais gael ei wneud gan y Bwrdd Iechyd Lleol i unrhyw gyflogwr (neu gyn-gyflogwr), unrhyw gorff trwyddedu, unrhyw gorff rheoleiddio neu unrhyw gorff arall yn y Deyrnas Unedig neu yn rhywle arall, am wybodaeth sy'n ymwneud â'r hysbysiad a roddir gan yr ymarferydd cymwysedig o dan is-baragraff (1).

(3) Rhaid i ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol gyflenwi i'r Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw dystysgrif cofnod troseddol manwl o dan adran 113B o Ddeddf yr Heddlu 1997(1) mewn perthynas â'r ymarferydd cymwysedig os yw'r Bwrdd Iechyd Lleol ar unrhyw adeg, am achos rhesymol, yn rhoi hysbysiad i'r ymarferydd cymwysedig i ddarparu tystysgrif o'r fath.

PENNOD 4

Dileu etc. ymarferydd o restr, ac aildderbyn yr ymarferydd iddi

Dileu ymarferydd o restr

17.—(1) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol ddileu ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig neu o'i restr atodol (fel y bo'n briodol)—

- (a) pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei euogfarnu yn y Deyrnas Unedig o lofruddiaeth;
- (b) pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig yn ddarostyngedig i anghymhwysiad cenedlaethol;
- (c) pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig wedi marw;
- (d) pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig wedi peidio fel arall â bod yn ymarferydd cymwysedig;
- (e) yn achos ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol, pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys yn rhestr atodol unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol;
- (f) yn achos ymarferydd cymwysedig sydd yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol, pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys yn rhestr offthalmig unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol neu yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol arall;
- (g) pan fo'r ymarferydd cymwysedig yn ymarferydd meddygol offthalmig, pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd meddygol offthalmig yn destun—
 - (i) cyfarwyddyd a roddir gan Dribiwnlys Ymarferwyr Meddygol o dan adran 35D(2) (a) neu (b) o Ddeddf Meddygaeth 1983(2) (swyddogaethau Tribiwnlys Ymarferwyr Meddygol);
 - (ii) gorchymyn neu gyfarwyddyd a wneir gan Dribiwnlys Ymarferwyr Meddygol o dan adran 38(1) o Ddeddf Meddygaeth 1983 (pŵer i orchymyn atal dros dro gydag effaith ar unwaith etc.);
 - (iii) o adeg dod i rym erthygl 13 o Orchymyn Deddf Meddygaeth 1983 (Diwygio) 2002(3), gyfarwyddyd gan Dribiwnlys Ymarferwyr Meddygol ar gyfer dileu neu atal dros dro gydag effaith ar unwaith o dan adran 35D(2)(a) neu (b), (5)(a) neu (b), (10) (a) neu (b), neu (12)(a) neu (b) (swyddogaethau Tribiwnlys Ymarferwyr Meddygol), neu adran 38(1) (pŵer i orchymyn atal dros dro gydag effaith ar unwaith etc.) o Ddeddf Meddygaeth 1983;
- (h) yn achos optometrydd, pan ddaw'n ymwybodol bod yr ymarferydd cymwysedig yn destun cyfarwyddyd a wneir gan Bwyllgor Addasrwydd i Ymarfer y Cyngor Optegol Cyffredinol ac eithrio mewn achos iechyd i ddileu enw'r ymarferydd o'r gofrestr briodol neu i atal dros dro gofrestrriad yr ymarferydd o dan adran 13F(3)(a) neu (b), (7)(a) neu (b) neu (13) (a) neu (b) o Ddeddf Optegwyr 1989(4) (pŵerau'r Pwyllgor Addasrwydd i Ymarfer);
- (i) pan y'i hysbysir gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf ei fod wedi ystyried apêl gan yr ymarferydd cymwysedig hwnnw yn erbyn cynnwys yr ymarferydd yn amodol yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol a bod yr ymarferydd hwnnw wedi ei gynnwys yn amodol wrth aros am

(2) Mewnosodwyd adran 35D gan erthygl 13 o [O.S. 2002/3135](#), a diwygiwyd teitl yr adran ymhellach gan erthygl 5 o [O.S. 2015/794](#). Diwygiwyd adran 35D(2) gan [O.S. 2014/1101](#), erthygl 7 ac [O.S. 2015/794](#), erthygl 5. Mae diwygiadau eraill i'r adran hon nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(3) [O.S. 2002/3135](#), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(4) Ychwanegwyd adran 13F gan [O.S. 2005/848](#), erthygl 16.

ganlyniad yr apêl, a bod y Tribiwnlys Haen Gyntaf wedi penderfynu peidio â chynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn y rhestr atodol;

- (j) pan y'i hysbysir gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf ei fod wedi ystyried apêl gan yr ymarferydd cymwysedig hwnnw yn erbyn dileu'r ymarferydd yn ddigwyddiadol o restr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol, a bod y Tribiwnlys Haen Gyntaf wedi penderfynu dileu'r ymarferydd cymwysedig o'r rhestr atodol honno yn lle hynny.

(2) Ac eithrio mewn achos y mae paragraff (1)(c) yn gymwys iddo, pan fo ymarferydd cymwysedig yn cael ei ddileu o restr Bwrdd Iechyd Lleol o dan baragraff (1), rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol roi gwybod ar unwaith i'r ymarferydd cymwysedig ei fod wedi ei ddileu o'r rhestr honno.

(3) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol ddileu ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig neu o'i restr atodol (fel y bo'n briodol)—

- (a) pan fo'r ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol ac wedi methu â chydymffurfio â'r telerau gwasanaeth;
- (b) pan fo'r ymarferydd cymwysedig wedi methu â chydymffurfio ag amod a osodir o dan reoliad 14;
- (c) pan fo'r ymarferydd cymwysedig wedi ei euogfarnu yn y Deyrnas Unedig o drosedd (ac eithrio llofruddiaeth), a gyflawnwyd ar neu ar ôl 30 Gorffennaf 2002 yn achos y rhestr offthalmig, neu ar neu ar ôl 1 Chwefror 2006 yn achos y rhestr atodol, a bo'r ymarferydd cymwysedig wedi ei ddedfrydu i gyfnod hwy na 6 mis o garchar (pa un a yw'n ddedfryd ohiriedig ai peidio);
- (d) pan fo'r ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol a bod y Bwrdd Iechyd Lleol yn ystyried bod unrhyw un neu ragor o'r amodau a nodir isod wedi ei fodloni mewn perthynas â'r ymarferydd cymwysedig—
 - (i) y byddai parhau i gynnwys yr ymarferydd cymwysedig hwnnw yn ei restr atodol yn niweidio effeithlonrwydd y gwasanaethau y mae'r rheini sydd wedi eu cynnwys yn y rhestr honno yn cynorthwyo i'w darparu (“achos effeithlonrwydd”);
 - (ii) bod yr ymarferydd cymwysedig (pa un ai gyda rhywun arall neu ar ei ben ei hun), drwy weithred neu anweithred, wedi achosi, neu wedi peri risg o achosi, niwed i unrhyw gynllun iechyd drwy sicrhau, neu geisio sicrhau, ar ei gyfer ef ei hun neu ar gyfer rhywun arall, unrhyw fudd ariannol neu unrhyw fudd arall ac yn gwybod nad oedd hawlogaeth ganddo ef, na chan y person arall, i'r budd hwnnw (“achos o dwyll”);
 - (iii) bod yr ymarferydd cymwysedig yn anaddas i'w gynnwys yn y rhan honno o'r rhestr honno (“achos anaddasrwydd”);
- (e) yn unol â pharagraffau (4) a (5), pan fo'n penderfynu nad yw ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr gyfunol y Bwrdd Iechyd Lleol am y deuddeng mis blaenorol wedi darparu (na chynorthwyo i ddarparu, fel y bo'n gymwys) wasanaethau offthalmig sylfaenol ar gyfer personau yn ei ardal o fewn y cyfnod hwnnw.

(4) Wrth gyfrifo'r cyfnod o ddeuddeng mis y cyfeirir ato ym mharagraff (3)(e), rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddiystyru—

- (a) unrhyw gyfnod pan oedd yr ymarferydd cymwysedig wedi ei atal dros dro o restr y Bwrdd Iechyd Lleol;
- (b) unrhyw gyfnod pan oedd yr ymarferydd cymwysedig yn cyflawni gwasanaeth amser cyflawn yn y lluoedd arfog mewn argyfwng cenedlaethol (fel gwirfoddolwr neu fel arall), gwasanaeth amser cyflawn gorfodol yn y lluoedd arfog (gan gynnwys gwasanaeth o ganlyniad i unrhyw atebolrwydd i wasanaethu fel aelod wrth gefn), neu unrhyw wasanaeth cyfatebol, os oedd yn atebol am wasanaeth amser cyflawn gorfodol yn y lluoedd arfog;
- (c) unrhyw gyfnod y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn penderfynu'n rhesymol arno.

(5) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol sy'n ystyried dileu ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig neu o'i restr atodol (fel y bo'n briodol) o dan baragraff (3), cyn gwneud y penderfyniad hwnnw, ddilyn y weithdrefn ym mharagraff 12 o Atodlen 3.

(6) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn ystyried dileu ymarferydd o dan adran 107 o'r Ddeddf (anghymhwysu ymarferwyr) neu o dan baragraff (3)(d) o'r rheoliad hwn, rhaid iddo ystyried y ffactorau a nodir ym mharagraffau 14 i 17 o Atodlen 3 sy'n gymwys i'r sail dros ddileu sy'n cael ei hystyried.

(7) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r ymarferydd cymwysedig am ei benderfyniad o dan y rheoliad hwn neu o dan adran 107 o'r Ddeddf o fewn 7 niwrnod gan ddechrau â'r diwrnod y mae'n gwneud y penderfyniad hwnnw.

(8) Rhaid i'r hysbysiad ym mharagraff (7) gynnwys—

- (a) penderfyniad y Bwrdd Iechyd Lleol;
- (b) y rhesymau dros y penderfyniad hwnnw (gan gynnwys unrhyw ffeithiau y dibynnwyd arnynt);
- (c) manylion ynghylch sut i arfer hawl i apelio o dan reoliad 28;
- (d) pan fo paragraff (10) yn gymwys, hysbysiad o'r wybodaeth yn y paragraff hwnnw;
- (e) wrth wneud penderfyniad o dan baragraff (3)(d) o'r rheoliad hwn neu o dan adran 107 o'r Ddeddf, yr amod (neu'r amodau) yn rheoliad 17(3)(d) neu yn adran 107 y mae'n dibynnu arno neu arnynt.

(9) Ni chaiff Bwrdd Iechyd Lleol sy'n penderfynu dileu ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig neu o'i restr atodol (yn ôl y digwydd) o dan baragraff (3) ddileu'r ymarferydd cymwysedig hwnnw tan y diweddaraf o'r canlynol—

- (a) diwedd cyfnod o 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r diwrnod y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn gwneud y penderfyniad hwnnw, neu
- (b) y dyddiad y mae unrhyw apêl yn cael ei phenderfynu gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf.

(10) Mae paragraff 13 o Atodlen 3 yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â'r weithdrefn ar gyfer dileu ymarferwyr o restr offthalmig o dan adran 107 o'r Ddeddf (anghymhwysu ymarferwyr).

(11) Ni fydd dim yn y rheoliad hwn yn niweidio hawl ymarferydd cymwysedig i'w enw gael ei gynnwys eto mewn rhestr offthalmig neu mewn rhestr atodol.

(12) Yn y rheoliad hwn—

mae i "achos iechyd" yr ystyr a roddir i "health case" yn adran 13G(6) o Ddeddf Optegwyr 1989(5) (darpariaethau sy'n atodol i adran 13F);

ystyr "cynllun iechyd" yw'r gwasanaethau a gwmpesir gan y diffiniad o "health scheme" yn adran 107 o'r Ddeddf (anghymhwysu ymarferwyr) a'r rheini a ragnodir gan reoliad 18.

Cynlluniau iechyd rhagnodedig

18. Mae'r canlynol wedi eu rhagnodi'n gynlluniau iechyd at ddibenion adran 107(7) o'r Ddeddf (anghymhwysu ymarferwyr)—

- (a) gwasanaethau iechyd, gan gynnwys triniaeth feddygol, a ddarperir gan Luoedd Ei Fawrhydi;
- (b) gwasanaethau a ddarperir gan Awdurdodau Iechyd Porthladd a gyfansoddir o dan Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984(6);

(5) Ychwanegwyd adran 13G gan O.S. 2005/848, erthygl 16.

(6) 1984 p. 22.

- (c) gwasanaethau iechyd a ddarperir i garcharor sydd yng ngofal swyddog meddygol neu unrhyw swyddog arall o'r fath mewn carchar sydd wedi ei benodi at ddibenion Deddf Carchardai 1952(7);
- (d) gwasanaethau iechyd a gyllidir yn gyhoeddus ac a ddarperir gan, neu ar ran, unrhyw sefydliad mewn unrhyw le yn y byd.

Dileu ymarferydd yn ddigwyddiadol o restr atodol

19.—(1) Mewn achos effeithlonrwydd neu achos o dwyll sy'n ymwneud ag ymarferydd cymwysedig yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol, caiff y Bwrdd Iechyd Lleol, yn lle penderfynu dileu ymarferydd cymwysedig o'r rhestr honno, benderfynu dileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol a bydd rheoliad 17(7) ac (8) yn gymwys i'r penderfyniad hwnnw.

(2) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn ystyried dileu ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o dan baragraff (1), rhaid iddo, cyn gwneud y penderfyniad hwnnw, ddilyn y weithdrefn ym mharagraff 12(1) i (3) o Atodlen 3.

(3) Os yw'n penderfynu felly, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol osod unrhyw amodau y caiff benderfynu arnynt o ran cynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr atodol gyda'r bwriad o—

- (a) dileu unrhyw niwed i effeithlonrwydd y gwasanaethau o dan sylw (mewn achos effeithlonrwydd), neu
- (b) rhwystro gweithredoedd neu anweithredoedd pellach (mewn achos o dwyll).

(4) Pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol yn penderfynu dileu ymarferydd yn ddigwyddiadol o dan baragraff (1), ni chaiff y penderfyniad hwnnw gymryd effaith tan y diweddaraf o'r canlynol—

- (a) diwedd cyfnod o 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r dyddiad y gwnaeth y Bwrdd Iechyd Lleol ei benderfyniad, neu
- (b) y dyddiad y mae unrhyw apêl yn cael ei phenderfynu gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf.

(5) Os yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn penderfynu bod yr ymarferydd cymwysedig wedi methu â chydymffurfio ag amod, caiff benderfynu—

- (a) amrywio'r amodau a osodwyd,
- (b) gosod amodau newydd, neu
- (c) dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol.

(6) Yn y rheoliad hwn, mae i "achos effeithlonrwydd" ac "achos o dwyll" yr ystyr a roddir yn rheoliad 17.

(7) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol adolygu ei benderfyniad i ddileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o dan y rheoliad hwn, ac os gofynnir yn ysgrifenedig gan yr ymarferydd cymwysedig iddo adolygu penderfyniad o'r fath, rhaid iddo wneud hynny.

(8) Ni chaiff ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad o dan baragraff (7) tan ar ôl cyfnod o dri mis gan ddechrau â'r dyddiad y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol.

(9) Ar ôl i adolygiad ddigwydd, ni chaiff yr ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad pellach cyn diwedd cyfnod o chwe mis gan ddechrau â dyddiad y penderfyniad ar yr adolygiad blaenorol.

(10) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn adolygu ei benderfyniad o dan y rheoliad hwn, caiff—

- (a) amrywio'r amodau a osodir ar yr ymarferydd cymwysedig,
- (b) gosod amodau gwahanol ar yr ymarferydd cymwysedig, neu
- (c) dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol.

Tynnu'n ôl o restr offthalmig

20.—(1) Yn ddarostyngedig i reoliad 21, rhaid i ymarferydd cymwysedig roi hysbysiad i Fwrdd Iechyd Lleol ei fod yn dymuno tynnu'n ôl o restr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw.

(2) Rhaid i ymarferydd cymwysedig roi hysbysiad i'r Bwrdd Iechyd Lleol ei fod yn bwriadu tynnu'n ôl o restr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol os yw'r ymarferydd cymwysedig hwnnw yn cael ei gynnwys yn rhestr atodol unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol.

(3) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn cael hysbysiad gan ymarferydd cymwysedig—

(a) yn unol â pharagraff (1), rhaid iddo ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig ar y cynharaf o'r canlynol—

(i) y dyddiad sydd dri mis ar ôl dyddiad yr hysbysiad, neu

(ii) y dyddiad y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cytuno y bydd y tynnu'n ôl yn cymryd effaith ohono;

(b) yn unol â pharagraff (2), rhaid iddo ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig cyn gynted ag y bo'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cadarnhau bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys mewn rhestr atodol.

(4) Caiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl hysbysiad a roddir yn unol â pharagraff (1) ar unrhyw adeg cyn i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddileu ei enw o'i restr offthalmig.

(5) Ni chaiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl hysbysiad a roddir yn unol â pharagraff (2) unwaith bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys mewn rhestr atodol.

Cyfyngiadau ar dynnu'n ôl o restr offthalmig

21.—(1) Oni bai bod Gweinidogion Cymru wedi rhoi eu cydsyniad i ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o restr offthalmig, ni chaiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o restr offthalmig pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn ymchwilio i'r ymarferydd cymwysedig—

(a) at ddiben penderfynu pa un ai i arfer ei bwerau o dan adran 107 (anghymhwysu ymarferwyr), 108 (dileu yn ddigwyddiadol) neu 110 (atal dros dro) o'r Ddeddf ai peidio,

(b) am fethu â chydymffurfio ag amod a osodwyd ar yr ymarferydd o dan reoliad 14 er mwyn cyfiawnhau dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig, neu

(c) sydd wedi ei atal dros dro o dan adran 110(1)(a) o'r Ddeddf,

hyd nes bod y mater wedi ei benderfynu'n derfynol gan y Bwrdd Iechyd Lleol.

(2) Oni bai bod Gweinidogion Cymru wedi rhoi eu cydsyniad i'r ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o restr offthalmig, ni chaiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o restr offthalmig pan fo Bwrdd Iechyd Lleol wedi penderfynu—

(a) dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig o dan adran 107 neu 108 o'r Ddeddf,

(b) dileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o dan adran 108 o'r Ddeddf, neu

(c) dileu'r ymarferydd cymwysedig am dorri amod a osodwyd ar gynnwys yr ymarferydd o dan y Rheoliadau hyn,

ond nad yw wedi rhoi effaith i'r penderfyniad hwnnw eto.

(3) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol wedi atal dros dro ymarferydd cymwysedig o dan adran 110(1)(b), ni chaiff yr ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o restr offthalmig hyd nes bod penderfyniad y llys neu'r corff perthnasol yn hysbys a bod y mater wedi ei ystyried ac wedi ei benderfynu'n derfynol gan y Bwrdd Iechyd Lleol.

(4) Ni chaiff y Bwrdd Iechyd Lleol gytuno i ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl o'i restr offthalmig oni bai ei fod wedi ei fodloni bod trefniadau boddhaol wedi eu gwneud ar gyfer cwblhau

unrhyw wasanaethau offthalmig sylfaenol y mae'r ymarferydd cymwysedig wedi ymgymryd â'u darparu.

Tynnu'n ôl o restr atodol

22.—(1) Rhaid i ymarferydd cymwysedig, cyhyd ag y bo'n ymarferol, roi i'r Bwrdd Iechyd Lleol o leiaf dri mis o rybudd cyn y diwrnod y mae'r ymarferydd cymwysedig yn bwriadu tynnu'n ôl o'i restr atodol.

(2) Rhaid i ymarferydd cymwysedig roi hysbysiad i'r Bwrdd Iechyd Lleol ei fod yn bwriadu tynnu'n ôl o restr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol os yw'r ymarferydd cymwysedig hwnnw yn cael ei gynnwys—

- (a) yn rhestr offthalmig y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw,
- (b) yn rhestr offthalmig unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol arall, neu
- (c) yn rhestr atodol unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol arall.

(3) Pan fydd Bwrdd Iechyd Lleol yn cael hysbysiad gan ymarferydd cymwysedig—

(a) yn unol â pharagraff (1), rhaid iddo ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol ar y cynharaf o'r canlynol—

- (i) y dyddiad sydd dri mis ar ôl dyddiad yr hysbysiad, neu
- (ii) y dyddiad y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi cytuno y bydd y tynnu'n ôl yn cymryd effaith ohono;

(b) yn unol â pharagraff (2), rhaid iddo ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol cyn gynted ag y bo'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cadarnhau bod yr ymarferydd cymwysedig wedi cael ei gynnwys mewn rhestr arall y cyfeirir ati ym mharagraff (2).

(4) Caiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl hysbysiad a roddir yn unol â pharagraff (1) ar unrhyw adeg cyn i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddileu ei enw o'i restr atodol.

(5) Ni chaiff ymarferydd cymwysedig dynnu'n ôl hysbysiad a roddir yn unol â pharagraff (2) unwaith bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei gynnwys yn y rhestr arall honno.

Atal dros dro o restr atodol

23.—(1) Os yw'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi ei fodloni ei bod yn angenrheidiol gwneud hynny er mwyn diogelu aelodau o'r cyhoedd neu ei bod fel arall er budd y cyhoedd, caiff atal dros dro ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol—

- (a) tra bo'r Bwrdd yn penderfynu pa un ai i ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr atodol o dan reoliad 17 ai peidio neu ddileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o'i restr atodol o dan reoliad 19;
- (b) tra bo'r Bwrdd yn aros am benderfyniad gan gorff trwyddedu neu reoleiddio neu gan lys mewn unrhyw le yn y byd sy'n effeithio ar yr ymarferydd cymwysedig;
- (c) pan fo wedi penderfynu dileu'r ymarferydd, ond cyn i'r penderfyniad hwnnw gymryd effaith;
- (d) wrth aros am apêl o dan y Rheoliadau hyn.

(2) Mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (1)(a), rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol bennu cyfnod, nad yw'n hwy na chwe mis, yn gyfnod yr ataliad dros dro.

(3) Mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (1)(b), caiff y Bwrdd Iechyd Lleol bennu bod yr ymarferydd cymwysedig yn parhau i fod wedi ei atal dros dro, ar ôl i'r penderfyniad y cyfeirir ato yn yr is-baragraff hwnnw gael ei wneud, am gyfnod ychwanegol nad yw'n hwy na chwe mis.

(4) Yn ddarostyngedig i baragraff (5), caiff y Bwrdd Iechyd Lleol estyn cyfnod yr ataliad dros dro o dan baragraff (2) neu osod cyfnod pellach o ataliad dros dro o dan baragraff (3), ar yr amod nad yw'r cyfnod cyfanredol yn hwy na chwe mis.

(5) Caniateir i'r cyfnod atal dros dro o dan baragraff (2) neu (3) gael ei estyn y tu hwnt i chwe mis—

- (a) os yw'r Tribiwnlys Haen Gyntaf, yn dilyn cais gan y Bwrdd Iechyd Lleol, yn gorchymyn gwneud hynny, neu
- (b) os gwnaed cais gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan is-baragraff (a) cyn i'r cyfnod atal dros dro ddod i ben, ond nad yw'r Tribiwnlys Haen Gyntaf wedi gwneud gorchymyn erbyn iddo ddod i ben, ac yn yr achos hwnnw mae'r cyfnod yn parhau hyd nes i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf wneud gorchymyn.

(6) Os yw'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn gorchymyn felly, rhaid iddo bennu—

- (a) y dyddiad y mae'r cyfnod atal dros dro i ddod i ben,
- (b) digwyddiad nad yw i barhau y tu hwnt iddo, neu
- (c) y naill a'r llall o'r uchod, ac yn yr achos hwnnw bydd yr ataliad dros dro yn dod i ben ar y cynharaf o'r dyddiad neu'r digwyddiad a bennir, yn ôl y digwydd.

(7) Caiff y Tribiwnlys Haen Gyntaf, yn dilyn cais gan y Bwrdd Iechyd Lleol, wneud gorchymyn pellach, y mae rhaid iddo hefyd gydymffurfio â pharagraff (6), ar unrhyw adeg tra bo'r cyfnod atal dros dro, yn unol â'r gorchymyn cynharach, yn parhau o hyd.

(8) Os yw'r Bwrdd Iechyd Lleol yn atal dros dro ymarferydd cymwysedig mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (1)(c) neu (d), mae'r ataliad dros dro yn cael effaith o'r dyddiad y rhoddyd gwybod i'r ymarferydd cymwysedig gan y Bwrdd Iechyd Lleol am yr ataliad dros dro a bydd yn parhau hyd nes—

- (a) mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (1)(c), i'r penderfyniad gymryd effaith, neu
- (b) mewn achos sy'n dod o fewn paragraff (1)(d), fod y Tribiwnlys Haen Gyntaf wedi penderfynu'r apêl.

(9) Tra bo ymarferydd cymwysedig wedi ei atal dros dro o dan y Rheoliadau hyn, rhaid trin yr ymarferydd cymwysedig hwnnw fel pe na bai wedi ei gynnwys yn rhestr atodol y Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw, er bod ei enw yn ymddangos ynddi.

(10) Caiff Bwrdd Iechyd Lleol adolygu ei benderfyniad i atal dros dro yr ymarferydd cymwysedig o dan baragraff (1)(a) neu (b) o'r rheoliad hwn, ac os gofynnir yn ysgrifenedig gan yr ymarferydd cymwysedig iddo adolygu penderfyniad o'r fath, rhaid iddo wneud hynny.

(11) Ni chaiff ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad o dan baragraff (10) tan ar ôl cyfnod o dri mis gan ddechrau â'r dyddiad y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol.

(12) Ar ôl i adolygiad ddigwydd, ni chaiff yr ymarferydd cymwysedig ofyn am adolygiad pellach cyn diwedd cyfnod o chwe mis gan ddechrau â dyddiad y penderfyniad ar yr adolygiad blaenorol.

(13) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn penderfynu adolygu ei benderfyniad i atal dros dro ymarferydd o dan baragraff (1)(c) neu (d) o'r rheoliad hwn, caiff benderfynu gosod amodau neu ddileu'r ymarferydd o'i restr atodol.

Y weithdrefn wrth atal dros dro o restr gyfunol

24.—(1) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn ystyried atal dros dro ymarferydd cymwysedig o dan reoliad 23 o'r Rheoliadau hyn, neu adran 110 (atal dros dro) neu 111(8) (atal dros dro wrth aros am

apêl) o'r Ddeddf, neu amrywio cyfnod yr ataliad dros dro o dan reoliad 23 o'r Rheoliadau hyn, neu o dan adran 110 o'r Ddeddf, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol roi i'r ymarferydd cymwysedig—

- (a) hysbysiad am unrhyw honiad yn erbyn yr ymarferydd cymwysedig;
- (b) hysbysiad am y camau gweithredu y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn eu hystyried ac ar ba sail;
- (c) y cyfle i gyflwyno sylwadau ysgrifenedig i'r Bwrdd Iechyd Lleol o fewn 28 o ddiwrnodau i ddyddiad yr hysbysiad o dan is-baragraff (b) (“y cyfnod penodedig”);
- (d) y cyfle i gyflwyno sylwadau mewn gwrandawriad llafar gerbron y Bwrdd Iechyd Lleol o fewn y cyfnod penodedig os yw'r ymarferydd cymwysedig yn gofyn am wrandawriad o'r fath.

(2) Caiff y Bwrdd Iechyd Lleol atal dros dro yr ymarferydd cymwysedig gydag effaith ar unwaith—

- (a) os nad yw'n cyflwyno unrhyw sylwadau ysgrifenedig o fewn y cyfnod penodedig ac nad yw'n gofyn am wrandawriad llafar, neu
- (b) os nad yw'n bresennol mewn unrhyw wrandawriad llafar a drefnir.

(3) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn gofyn am wrandawriad llafar, rhaid i'r gwrandawriad ddigwydd o fewn y cyfnod penodedig a chyn i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddod i'w benderfyniad.

(4) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn cyflwyno sylwadau ysgrifenedig neu os yw gwrandawriad llafar yn digwydd, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynir cyn dod i'w benderfyniad.

(5) Caiff y Bwrdd Iechyd Lleol atal dros dro yr ymarferydd cymwysedig gydag effaith ar unwaith yn dilyn unrhyw wrandawriad.

(6) Rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r ymarferydd cymwysedig am ei benderfyniad a'r rhesymau drosto (gan gynnwys unrhyw ffeithiau y dibynnwyd arnynt) o fewn 7 niwrnod gan ddechrau â'r diwrnod y gwneir ei benderfyniad.

(7) Pan fydd y Bwrdd Iechyd Lleol yn hysbysu'r ymarferydd cymwysedig o dan baragraff (6), rhaid iddo hefyd roi gwybod i'r ymarferydd cymwysedig am unrhyw hawl i gael adolygiad o'r penderfyniad hwnnw o dan y Ddeddf (yn achos atal dros dro o'r rhestr offthalmig) neu o dan reoliad 23 o'r Rheoliadau hyn (yn achos atal dros dro o'r rhestr atodol).

Aildderbyn

25.—(1) Mae paragraff (2) yn gymwys pan—

- (a) bo ymarferydd cymwysedig wedi ei ddileu o restr gyfunol gan Fwrdd Iechyd Lleol ar y sail bod yr ymarferydd cymwysedig wedi ei euogfarnu o drosedd, a
- (b) bo'r euogfarn honno wedi cael ei gwrthdroi yn dilyn apêl.

(2) Caiff y Bwrdd Iechyd Lleol gytuno i gynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol heb i'r ymarferydd cymwysedig hwnnw wneud cais o dan reoliad 12 os yw'r Bwrdd—

- (a) wedi ei fodloni nad oes unrhyw faterion eraill y mae angen eu hystyried, a
- (b) wedi cael ymgymriad i gydymffurfio â gofynion y Rheoliadau hyn gan yr ymarferydd cymwysedig.

(3) Pan fo'r euogfarn a grybwyllir ym mharagraff (1) yn cael ei hadfer yn dilyn apêl bellach—

- (a) bydd penderfyniad blaenorol y Bwrdd Iechyd Lleol i ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr gyfunol yn cael effaith unwaith eto, a
- (b) rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr gyfunol.

Hysbysiadau i Fyrddau Iechyd Lleol

26.—(1) Rhaid i ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr gyfunol Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw o fewn 14 o ddiwrnodau am unrhyw ddigwyddiad sy'n ei gwneud yn ofynnol newid yr wybodaeth y mae'n ofynnol i'r rhestr honno ei chynnwys mewn perthynas ag ef.

(2) Rhaid i ymarferydd cymwysedig sydd wedi ei gynnwys yn rhestr atodol Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw o fewn 14 o ddiwrnodau am unrhyw newid i'w gyfeiriad preifat.

(3) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn cael hysbysiad gan ymarferydd cymwysedig yn unol â pharagraff (1) neu (2), rhaid iddo ddiwygio ei restr gyfunol cyn gynted ag y bo modd.

Hysbysiadau gan Fyrddau Iechyd Lleol

27.—(1) Rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r personau neu'r cyrff a bennir ym mharagraff (2) ac yn ychwanegol, hysbysu'r rheini a gynhwysir ym mharagraff (3), os gofynnir iddo wneud hynny gan y personau hynny neu'r cyrff hynny yn ysgrifenedig, am y materion a nodir ym mharagraff (4), pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol hwnnw yn penderfynu—

- (a) gwrthod cynnwys ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol o dan reoliad 15;
- (b) gosod amodau ar gynnwys yr ymarferydd cymwysedig mewn rhestr gyfunol o dan reoliad 14;
- (c) dileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig o dan adran 107 o'r Ddeddf (anghymhwysio ymarferwyr) neu o'i restr offthalmig neu atodol o dan reoliad 17;
- (d) dileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o'i restr offthalmig o dan adran 108 o'r Ddeddf neu o'i restr atodol o dan reoliad 19;
- (e) atal dros dro yr ymarferydd cymwysedig o'i restr offthalmig o dan adran 110 neu 111 o'r Ddeddf neu o'i restr atodol o dan reoliad 23.

(2) Pan fo paragraff (1) yn gymwys, rhaid i Fwrdd Iechyd Lleol, o fewn 7 niwrnod gan ddechrau â dyddiad y penderfyniad hwnnw, hysbysu—

- (a) Gweinidogion Cymru;
- (b) unrhyw Fwrdd Iechyd Lleol neu gorff cyfatebol sydd, hyd eithaf gwybodaeth y Bwrdd Iechyd Lleol—
 - (i) wedi cynnwys yr ymarferydd cymwysedig mewn rhestr gofal sylfaenol neu restr gyfatebol;
 - (ii) yn ystyried cais gan yr ymarferydd cymwysedig i'w gynnwys mewn rhestr gofal sylfaenol neu restr gyfatebol;
 - (iii) ag unrhyw fan yn ei ardal lle y mae'r ymarferydd cymwysedig yn darparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol neu'n cynorthwyo i ddarparu'r gwasanaethau hynny;
- (c) yr Ysgrifennydd Gwladol;
- (d) Gweinidogion yr Alban;
- (e) Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon;
- (f) y Cyngor Meddygol Cyffredinol, y Cyngor Optegol Cyffredinol neu unrhyw gorff rheoleiddio priodol arall;
- (g) NHS Resolution;

- (h) unrhyw sefydliad arall sydd, hyd eithaf gwybodaeth y Bwrdd Iechyd Lleol, yn cyflogi'r ymarferydd cymwysedig neu'n defnyddio unrhyw un neu ragor o'i wasanaethau mewn swyddogaeth broffesiynol;
 - (i) pan fo'n achos o dwyll o fewn ystyr adran 107(3) o'r Ddeddf, Awdurdod Gwrth-dwyll y GIG.
- (3) Y personau neu'r cyrff sydd i'w hysbysu yn ychwanegol, yn unol â pharagraff (1), yw—
- (a) personau neu gyrff a all gadarnhau—
 - (i) eu bod, neu y buont, yn cyflogi'r ymarferydd cymwysedig, eu bod yn defnyddio neu wedi defnyddio unrhyw un neu ragor o wasanaethau'r ymarferydd cymwysedig mewn swyddogaeth broffesiynol, neu
 - (ii) eu bod yn ystyried cyflogi'r ymarferydd cymwysedig neu ddefnyddio unrhyw un neu ragor o wasanaethau'r ymarferydd cymwysedig mewn swyddogaeth broffesiynol;
 - (b) partneriaeth y mae unrhyw un neu ragor o'i haelodau yn darparu neu'n cynorthwyo i ddarparu gwasanaethau offthalmig sylfaenol, ac sy'n gallu cadarnhau bod yr ymarferydd cymwysedig, neu y bu'r ymarferydd cymwysedig, yn aelod o'r bartneriaeth, neu fod y bartneriaeth yn ystyried gwahodd yr ymarferydd cymwysedig i fod yn aelod o'r fath.
- (4) Y materion y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw—
- (a) enw, cyfeiriad a, phan fo'n gymwys, ddyddiad geni'r ymarferydd cymwysedig ac, yn achos optegydd corfforedig, enwau, cyfeiriadau a dyddiadau geni ei gyfarwyddwyr, ac yn achos cyfarwyddwr sy'n aelod o broffesiwn a reoleiddir gan gorff sydd am y tro yn cael ei grybwyll yn adran 25(3) o Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002(9) (yr Awdurdod Safonau Proffesiynol ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol), y ffaith honno a rhif cofrestru'r unigolyn gyda'r corff hwnnw,
 - (b) rhif cofrestru proffesiynol yr ymarferydd cymwysedig,
 - (c) dyddiad penderfyniad y Bwrdd Iechyd Lleol a chopi o'r penderfyniad, a
 - (d) enw person cyswllt yn y Bwrdd Iechyd Lleol ar gyfer ymholiadau pellach.
- (5) Rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol anfon at yr ymarferydd cymwysedig o dan sylw gopi o unrhyw wybodaeth am yr ymarferydd hwnnw y mae wedi ei darparu i'r personau neu'r cyrff a restrir ym mharagraff (2) neu (3), ac unrhyw ohebiaeth gyda'r person hwnnw neu'r corff hwnnw sy'n ymwneud â'r wybodaeth honno.
- (6) Pan fo'r Bwrdd Iechyd Lleol wedi hysbysu unrhyw un neu ragor o'r personau neu'r cyrff a bennir ym mharagraff (2) neu (3) am y materion a nodir ym mharagraff (4), caiff y Bwrdd Iechyd Lleol, yn ychwanegol, os gofynnir iddo wneud hynny gan y person hwnnw neu'r corff hwnnw, hysbysu'r person hwnnw neu'r corff hwnnw am unrhyw dystiolaeth a ystyriwyd, gan gynnwys unrhyw sylwadau gan yr ymarferydd.
- (7) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn cael ei hysbysu gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf fod y Tribiwnlys wedi gosod anghymhwysiad cenedlaethol ar ymarferydd cymwysedig yr oedd y Bwrdd Iechyd Lleol wedi ei ddileu o'i restr gyfunol, neu a oedd yn gwneud cais, neu a oedd wedi gwneud cais, i gael ei gynnwys yn y rhestr honno, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r personau neu'r cyrff a restrir ym mharagraff (2)(b), (g), (h) ac (i) a pharagraff (3).
- (8) Pan fo penderfyniad yn cael ei newid o ganlyniad i adolygiad neu apêl, neu pan fo ataliad dros dro yn darfod, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r personau neu'r cyrff a hysbyswyd am y penderfyniad gwreiddiol, ynghylch y penderfyniad diweddarach neu ynghylch y ffaith bod yr ataliad dros dro wedi darfod.

(9) 2002 p. 17; diwygiwyd adran 25(3) gan baragraff 17(2) a (3) o Atodlen 10 i Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008 (p. 14), gan baragraff 10(2) o Atodlen 4 i O.S. 2010/231, gan baragraff 56(b) o Atodlen 15 i Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2012 (p. 7) a chan baragraff 2(2) o Atodlen 4 i Ddeddf Plant a Gwaith Cymdeithasol 2017 (p. 16).

PENNOD 5

Adolygiadau ac apelau

Apêl i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf

28.—(1) Caiiff ymarferydd cymwysedig apelio i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn penderfyniad gan y Bwrdd Iechyd Lleol—

- (a) i wrthod cynnwys yr ymarferydd cymwysedig yn ei restr gyfunol o dan reoliad 13, ac eithrio mewn achos y mae unrhyw un neu ragor o'r seiliau ym mharagraff 8 o Atodlen 3 yn gymwys iddo;
- (b) a nodir yn rheoliad 14(7) (cynnwys ymarferydd yn amodol);
- (c) i ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr gyfunol o dan reoliad 17;
- (d) i ddileu'r ymarferydd cymwysedig yn ddigwyddiadol o'i restr atodol o dan reoliad 19;
- (e) ar unrhyw adolygiad o benderfyniad cynharach o'r fath gan y Bwrdd Iechyd Lleol o dan y Rheoliadau hyn.

(2) Nid yw'r cyfeiriad ym mharagraff (1)(c) at benderfyniad i ddileu ymarferydd cymwysedig o dan reoliad 17 yn cynnwys dileu ymarferydd cymwysedig yn unol â rheoliad 17(1)(c).

(3) Mae unrhyw apêl o dan y rheoliad hwn i fod ar ffurf ailbenderfynu.

(4) Yn dilyn apêl, caiiff y Tribiwnlys Haen Gyntaf wneud unrhyw benderfyniad y gallai'r Bwrdd Iechyd Lleol fod wedi ei wneud.

(5) Pan fo'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn penderfynu yn dilyn apêl fod cynnwys yr ymarferydd yn y rhestr gyfunol yn gorfod bod yn ddarostyngedig i amodau, pa un a yw'r amodau hynny yn union yr un fath â'r amodau a osodir gan y Bwrdd Iechyd Lleol ai peidio, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ofyn i'r ymarferydd cymwysedig ei hysbysu o fewn 28 o ddiwrnodau i'r penderfyniad (neu unrhyw gyfnod hwy y mae'r Bwrdd Iechyd Lleol yn cytuno arno) a yw'r ymarferydd cymwysedig yn dymuno cael ei gynnwys yn y rhestr gyfunol yn ddarostyngedig i'r amodau hynny.

(6) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn hysbysu'r Bwrdd Iechyd Lleol bod yr ymarferydd cymwysedig yn dymuno cael ei gynnwys yn y rhestr gyfunol yn ddarostyngedig i'r amodau, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol gynnwys yr ymarferydd felly.

(7) Pan fo'r Tribiwnlys Haen Gyntaf, yn dilyn apêl, yn penderfynu dileu ymarferydd yn ddigwyddiadol o dan y Rheoliadau hyn—

- (a) caiiff y naill neu'r llall o'r Bwrdd Iechyd Lleol a'r ymarferydd cymwysedig wneud cais i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf i amrywio'r amodau sydd wedi eu gosod ar yr ymarferydd cymwysedig, i osod amodau gwahanol, neu i ddirymu'r dileu digwyddiadol;
- (b) caiiff y Bwrdd Iechyd Lleol ddileu'r ymarferydd cymwysedig o'i restr gyfunol os yw'n penderfynu bod yr ymarferydd wedi methu â chydymffurfio ag amod.

(8) Rhaid arfer unrhyw hawl i apelio o dan y rheoliad hwn o fewn 28 o ddiwrnodau gan ddechrau â'r dyddiad y rhoddwyd hysbysiad am y penderfyniad perthnasol i'r ymarferydd cymwysedig.

Y weithdrefn wrth adolygu penderfyniad gan Fwrdd Iechyd Lleol

29.—(1) Pan fo Bwrdd Iechyd Lleol yn adolygu ei benderfyniad o dan reoliad 14, 19 neu 23, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol roi i'r ymarferydd cymwysedig—

- (a) hysbysiad ei fod yn bwriadu adolygu ei benderfyniad;
- (b) hysbysiad am unrhyw honiad yn erbyn yr ymarferydd cymwysedig;
- (c) hysbysiad am y camau gweithredu y mae'n ystyried eu cymryd ac ar ba sail;

- (d) y cyfle i gyflwyno sylwadau ysgrifenedig i'r Bwrdd Iechyd Lleol o fewn 28 o ddiwrnodau i ddyddiad yr hysbysiad o dan is-baragraff (b) ("y cyfnod penodedig");
 - (e) y cyfle i gyflwyno sylwadau mewn gwrandawriad llafar gerbron y Bwrdd Iechyd Lleol o fewn y cyfnod penodedig os yw'r ymarferydd yn gofyn am wrandawriad o'r fath.
- (2) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn gofyn am wrandawriad llafar, rhaid i'r gwrandawriad ddigwydd o fewn y cyfnod penodedig a chyn i'r Bwrdd Iechyd Lleol ddod i'w benderfyniad.
- (3) Os yw'r ymarferydd cymwysedig yn cyflwyno sylwadau ysgrifenedig neu os yw gwrandawriad llafar yn digwydd, rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynir cyn dod i'w benderfyniad.
- (4) Rhaid i'r Bwrdd Iechyd Lleol hysbysu'r ymarferydd cymwysedig am ei benderfyniad a'r rhesymau drosto (gan gynnwys unrhyw ffeithiau y dibynnwyd arnynt) o fewn 7 niwrnod gan ddechrau â'r diwrnod y gwneir ei benderfyniad.
- (5) Pan fydd y Bwrdd Iechyd Lleol yn hysbysu'r ymarferydd cymwysedig o dan baragraff (4), rhaid iddo hefyd, pan fo'n gymwys, roi gwybod i'r ymarferydd cymwysedig—
- (a) am unrhyw hawl i apelio o dan reoliad 28;
 - (b) bod gan yr ymarferydd cymwysedig 28 o ddiwrnodau, gan ddechrau â'r dyddiad y rhoddodd y Bwrdd Iechyd Lleol hysbysiad am y penderfyniad, i arfer yr hawl honno;
 - (c) sut i arfer yr hawl honno i apelio.

Cyfnodau adolygu ar gyfer anghymhwysiad cenedlaethol

30.—(1) Os bydd y Tribiwnlys Haen Gyntaf, wrth wneud penderfyniad i osod anghymhwysiad cenedlaethol, yn datgan ei fod o'r farn bod ymddygiad troseddol neu broffesiynol yr optometrydd neu'r ymarferydd meddygol offthalmig o'r fath fel nad oes rhagolwg realistig i adolygiad pellach fod yn llwyddiannus os cynhelir un o fewn y cyfnod a bennir yn adran 115(8)(a) o'r Ddeddf, rhaid darllen y cyfeiriad at "two years" yn y ddarpariaeth honno fel cyfeiriad at 5 mlynedd.

(2) Os oedd yr optometrydd neu'r ymarferydd meddygol offthalmig, yn dilyn yr adolygiad diwethaf gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf o anghymhwysiad cenedlaethol, yn aflwyddiannus, a bod y Tribiwnlys Haen Gyntaf yn datgan ei fod o'r farn nad oes rhagolwg realistig i adolygiad pellach fod yn llwyddiannus os cynhelir un o fewn cyfnod o 3 blynedd gan ddechrau â dyddiad ei benderfyniad ar yr adolygiad hwnnw, rhaid darllen y cyfeiriad at "one year" yn adran 115(8)(b) o'r Ddeddf fel cyfeiriad at 3 blynedd.

(3) Os bydd y Tribiwnlys Haen Gyntaf yn datgan ei fod o'r farn, oherwydd bod euogfarn droseddol a ystyriwyd gan y Tribiwnlys Haen Gyntaf wrth ddod i'w benderfyniad wedi ei diddymu neu fod y gosb wedi ei lleihau yn dilyn apêl, fod angen cynnal adolygiad ar unwaith, rhaid darllen y cyfeiriadau at "two years" a "one year" yn adran 115(8) o'r Ddeddf fel cyfeiriadau at y cyfnod sydd eisoes wedi dod i ben.

(4) Os yw'r Tribiwnlys Haen Gyntaf o'r farn, oherwydd bod penderfyniad corff trwyddedu, corff rheoleiddio neu gorff arall wedi ei ddiddymu neu fod y gosb wedi ei lleihau yn dilyn apêl, fod angen cynnal adolygiad ar unwaith, rhaid darllen y cyfeiriadau at "two years" a "one year" yn adran 115(8) o'r Ddeddf fel cyfeiriadau at y cyfnod sydd eisoes wedi dod i ben.